

Altsaa, naar vi nu tænke os visse Virksomheder — og jeg tror, at vi i Udvalget ganske særlig have tænkt paa De danske Sukkerfabrikker, som have en Sæsonvirksomhed paa et Par Maaneder, hvor det er overordentlig vigtigt, at Arbejdet foregaar saa intensivt som muligt —, og vi saa have sagt: Ved en saadan Virksomhed skal Fordringen om en maanedlig Søndag for Arbejderne ikke overholdes — saa er det dog paalagt disse Virksomheder at give disse Arbejdere ligesom alle de andre Halvdelen af Aarets Søndage fri. De faa altsaa lige saa mange Søndage fri som de andre, men ikke netop i den Tid, hvor det er i deres egen og Virksomhedens Interesse, at de ikke faa det. Jeg synes ikke, det er nogen egentlig Anke, jeg synes snarere, det peger lidt i Retning af, at det ikke har været saa ganske let for det ærede Medlem at finde noget at udsætte.

Lidt anderledes forholder det sig med vor Utilbøjelighed til at gaa ind paa, at den voksne mandlige Arbejders Arbejdstid skal kunne begrænses ad offentlig Vej, naar Talen er om sundhedsfarlige Virksomheder. Men Sagen er den, at vi ere yderst ængstelige for at komme ind paa at fastsætte noget i den Retning, og jeg er egentlig bleven mere ængstelig i Dag efter at have hørt det ærede Medlems Udtalelser. Vi fik i sin Tid en Bagerilov, som begrænsede Svændenes Arbejdstid, ganske vist ikke blot i deres egen Interesse, men i Publikums Interesse; for den hele Bagerilov er jo ikke en Beskyttelseslov for Arbejderne i den Forstand, men lige saa meget en Beskyttelseslov, om jeg saa maa sige, for den store Befolkning. I Dag henviser det ærede Medlem, naar han vil have Arbejdstiden begrænset for voksne mandlige Arbejdere i sundhedsfarlige Virksomheder, til Bageriloven. Næste Gang vilde han, hvis vi fik dette vedtaget i denne Lov, henvise til dem begge to, særlig til den sidste, og sige: Nu kunne vi godt tage den 8 Timers Normalarbejdsdag, for vi have allerede flere Love i den Retning. Det er det, vi ere bange for, og det vilde vi ikke være bange for, hvis vi ikke vare saa overbeviste om, at de Herrer Arbejdere gennemgaaende ikke arbejde ½ Time længere, end de selv ville. Men det ere vi overbeviste om, og derfor modsætte vi os en Begrænsning af Arbejdstiden for den voksne

mandlige Arbejder. Vi vide ikke, hvorfor Arbejderne skulle stilles i anden Klasse, saaledes at de ikke maa have Lov til at arbejde, saa længe de ville, naar de dog gennem deres Organisation selv kunne regulere Arbejdstiden. Jeg ved ikke, hvorfor Arbejderne ville have en saadan Særstilling, at man kan sige til dem: I maa ikke gøre det og det, medens andre kunne gøre, hvad de ville. Ja, hvis det var nødvendigt, hvis de vare undertrykte og overanstrengte og ikke kunde væge sig, nu vel, saa kunde man træffe en Nødsforanstaltning, men saaledes er det ikke. Hvorfor ville de Herrer have deres Arbejdstid begrænset? Hvorfor ville de absolut have en Undtagelseslov paa et Omraade, hvor de synes om det, naar de ikke kunne være sikre paa, at de ikke en anden Gang paa et Omraade, hvor de ikke synes om det, ogsaa kunne faa en Undtagelseslov?

Naar jeg optog det af det ærede 10de kongevalgte Medlem (Trier) tilbagetagne Ændringsforslag under Nr. 33, var det blot for, ligesom den højtærede Minister, at kunne have Lov til at tale om det senere. Jeg vil da sige, at jeg slutter mig ganske til den højtærede Ministers Udtalelser i den Henseende. Hvis det ærede kongevalgte Medlem sammen med de andre 13 i Udvalget vilde stemme imod Forbudet mod Kvinders Arbejde, mener jeg, han vilde opnaa mere, end hvis han fik sit Forslag vedtaget. Det gaar nemlig ud fra, hvad der dog ikke kan være det ærede Medlems Tanke, at Rigsdagen, naar Kvinder faa Valgret og Valgbarhed, kun kommer til at indeholde Kvinder. Der vil være lige saa megen Mulighed for, at Kvinders Arbejde kan blive forbudt, efter at Kvinderne ere komne ind paa Rigsdagen, ja næsten mere. Vi have jo dog nu haft Møder af Kvindeforeninger og Foretræder og Skrivelser og Andragender til Regering og Rigsdag fra Kvinder til Fordel for disse 300 arbejdende Kvinder i Bogtrykkerierne, saa man maa sige, at de ikke have været uden Organ. Men jeg kan ikke se, at de, hvis vi havde Kvinder her paa Rigsdagen, havde haft nogen Sikkerhed for at opnaa det, de ganske sikkert ville opnaa i Dag, nemlig at Kvinders Arbejde bliver tilladt om Natten med.

Jeg skal derefter for mit Vedkommende tage dette Ændringsforslag tilbage. Samtidig